

Στον απόηχο των προεδρικών εκλογών

Η συνέχιση του υφιστάμενου εξυπακούει κάποια βεβαιότητα, η έλευση του καινούργιου εμπεριέχει την αίσθηση του αγνώστου. Μ'αυτή τη σκέψη θα προσπαθήσουμε να τολμήσουμε κάποιες πρώτες εκτιμήσεις για την αλλαγή της κυπριακής πολιτικής σκηνής, που επέφεραν τα αποτελέσματα των εκλογών της 14ης του περασμένου μηνός.

Στην ουσία πρόκειται για μια προσπάθεια να διαβάσει κανείς το μέλλον, αφού είναι πολύ νωρίς για να μπορέσουν να βγούν οποιαδήποτε λογικά συμπεράσματα. Θα πρέπει, ευθύς εξ αρχής να πούμε ότι, οι μέχρι της στιγμής αντιδράσεις του πυρήνα του Δημοκρατικού Συναγερμού, εκφράζουν μιά κατάσταση ώριμης αυτοσυγκράτησης και αναδίδουν μιά πρόθεση αντιπολιωτικής, αν όχι ενοποιητικής βούλησης.

Όσον αφορά τον ίδιο τον κ. Κληρίδη, κάποιες εκτιμήσεις δεν είναι δύσκολο να γίνουν. Πρόκειται για τον πολιτικό που βρίσκεται στην κυπριακή πολιτική σκηνή περισσότερο χρόνο απο οποιονδήποτε άλλο, έτσι που η πείρα του να του επιτρέπει να μπορεί να σταθμίσει με ωριμότητα και ρεαλισμό το πώς προδιαγράφονται αυτή τη στιγμή οι πολιτικές συνθήκες και ποιά είναι τα πραγματικά δεδομένα και κυρίως οι δυνατότητες, για την Κύπρο.

Ομως, παρά την ηγετική φυσιογνωμία του κ. Κληρίδη όσον αφορά την κυπριακή δεξιά, που συνασπισμένη έχει κερδίσει τις εκλογές της 14ης του Φεβράρη, θα ήταν εξωπραγματικό να ισχυριστεί κανείς ότι ο κ. Κληρίδης θα έχει την ευχέρεια να εφαρμόσει ατόφια αυτά που ο ίδιος πρεσβεύει. Είναι γνωστό ότι, πέρα απο το συνεκτικό στοιχείο του "δεξιός", η παράταξη που κέρδισε τις εκλογές καλύπτει ένα φάσμα που ξεκινά απο φιλελεύθερους και μετριοπαθείς ρεαλιστές και φτάνει μέχρι τους ακραίους εθνικιστές.

Ακόμα, δεν πρέπει να διαλάθει της προσοχής μας ότι, ανεξάρτητα απο την εικόνα που έγινε προσπάθεια να προβληθεί στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, όσον αφορά το πολιτικό* θέμα της Κύπρου τα δύο συστατικά μέρη της νέας διακυβέρνησης, έχουν βασικά διαμετρικά αντίθετες θέσεις.

Επομένως η πολιτική που θα ακολουθηθεί, όσον αφορά το πολιτικό μας θέμα, αλλά και όλα τα άλλα θέματα που θα συνθέτουν την διακυβέρνηση Κληρίδη, δεν θα είναι παρά η συνισταμένη των διαφόρων τάσεων όπως σταδιακά και σύντομα θα εκδηλωθούν, καθώς επίσης και των συμβιβασμών που θα προκύψουν απο την συνέργεια των φιλελεύθερων τεχνοκρατών, των ακραίων εθνικιστών, των ρεαλιστών και μή ρεαλιστών πολιτικών και απ' ότι φαίνεται, της Εκκλησίας.

Δεδομένης της προσωπικότητας του κ. Κληρίδη, ο ρόλος της Εκκλησίας, σε τελευταία ανάλυση, μπορεί να μὴν είναι αυτός που εμφανίζεται αυτή τη στιγμή, αν και δε θα πρέπει να παραγνωρίζονται κάποιες προσβάσεις της Εκκλησίας και προς τα δύο κόμματα. Ακόμα οι εξελίξεις στην επόμενη πενταετία, θα εξαρτηθούν και απο τη στάση που θα θελήσει να κρατήσει η Ελλάδα, ή για να ακριβολογήσουμε, τον ρόλο που θα θελήσει να αποδώσει στην Ελλάδα, η πολιτική συνισταμένη στην οποία έχουμε αναφερθεί. Κάποιες φωνές για να εγκαταλειφθεί το δόγμα "η Κύπρος αποφασίζει και η Ελλάδα συμπαρίσταται" άρχισαν ήδη να ακούονται, ενώ είναι γνωστό ότι ο κ. Κυπριανού, όταν ήταν Πρόεδρος, αρεσκόταν σε κάποιες μορφής "κηδεμονία" από την Ελλάδα.

*συνηθίζουμε να μιλούμε για το "εθνικό μας θέμα" και οι δύο κυπριακές κοινότητες, που όσον αφορά την λύση βρίσκονται σε θέση αντιπαράθεσης την στιγμή μάλιστα που δεν υπάρχει κυπριακό έθνος,

Είναι η εκτίμησή μας ότι, ανεξάρτητα από την εικόνα που για λόγους σκοπιμότητας ή εξ ανάγκης θέλησε ο κ. Κληρίδης να προβάλλει τους τελευταίους μήνες, όσον αφορά το πολιτικό μας θέμα, δεν θα αποστεί στην ουσία της γραμμής που ακολούθησε σ' αυτό το διάστημα η κυβέρνηση Βασιλείου. Κι αυτό γιατί, άλλο πράγμα οι προεκλογικές αναγκαιότητες και άλλο πράγμα η πολιτική σκέψη, που στην συγκεκριμένη περίπτωση του κ. Κληρίδη, εδράζεται σε μία πολυετή και πολυκύμαντη πολιτική εμπειρία.

Βέβαια οι πιέσεις, που αυτή τη φορά θα προέρχονται μάλιστα από συνεταίρο, δεν θα είναι λίγες. Πιστεύεται όμως ότι ανεξάρτητα από κάποιο πρωτόκολλο μεταξύ των δυο κομμάτων που φαίνεται να υπάρχει, θα τιθασσευτούν ή συν τω χρόνω θα υποβαθμιστούν και θα δώσουν την θέση τους σε κάποια μορφή "ρεάλ πολιτική", που θα επιβάλλει η ανάγκη της αξιοπιστίας της χώρας μας προς την πλευρά των Ηνωμένων Εθνών, της Αμερικής, αλλά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το αντίθετο, δεν θα ήταν νοητό για τον κ. Κληρίδη ούτε και για τον μικρότερο εταίρο τον κ. Ρολάνδη, που στους πρώτους μήνες της διακυβέρνησης του κ. Κληρίδη θα πρέπει λογικά να διαδραματίσει κάποιο ρόλο.

Επομένως, ύστερα από κάποια σύντομη προφανώς αναβολή, το Κυπριακό θα επαναλάβει τον ρόλο του μέσα στα κανάλια που μέχρι πρόσφατα εκινείτο και η προσπάθεια που θα αναληφθεί, θα είναι παρόμοια εκείνης που θα αναλαμβάνετο και από την κυβέρνηση Βασιλείου, της βελτίωσης δηλαδή, κάποιων παραμέτρων που μπορούν να βελτιωθούν και που δεν θα έδιναν την ευκαιρία στον κ. Ντενκτάς να ανατρέψει όλα όσα θέλησαν τα Ηνωμένα Έθνη να περιμαζέψουν από την πολύχρονη διαδικασία των συνομιλιών και να τα παρουσιάσουν σαν πλαίσιο μιάς δυναμικά βιώσιμης λύσης.

Γιά όσους αμφιβάλλουν γι αυτό, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε πόσο διαφορετική είναι κατά κανόνα η συμπεριφορά μιάς πολιτικής ομάδας, που μπορεί να βρεθεί εναλλακτικά από την θέση αντιπολίτευσης, σε θέση εξουσίας.

Εν πάση περιπτώσει, η προσπάθεια του κ. Κληρίδη να δώσει συνέχεια στην πορεία λύσης του πολιτικού μας προβλήματος με τις συνομιλίες, δεν θα είναι εύκολη. Κατά παράδοξο τρόπο θα βρει μεγαλύτερη κατανόηση από την αντιπολίτευση - όχι την ΕΔΕΚ - παρά από τους δικούς του συνεταίρους και είναι πολύ πιθανόν να έχει αντίκτυπο στην εσωτερική διακυβέρνηση της χώρας.

Στην όλη πορεία, κάποιο ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν και οι δυο βασικές τάσεις που συνυπάρχουν στο ΔΗΣΥ: η εθνικιστική/απορριπτική και η μετριοπαθής/διαλλακτική. Ο κ. Κληρίδης ανήκει, προφανώς στη δεύτερη τάση, που αποτελεί και τη σημαντικότερη στους κύκλους του ΔΗΣΥ.

Η συνεργασία ΔΗΣΥ - ΔΗΚΟ και οι προοπτικές της, θα αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα αναφορικά με τους χειρισμούς του Κυπριακού: Βασικός στόχος του ΔΗΣΥ είναι η σταθεροποίησή του στην εξουσία, ενώ στόχος του ΔΗΚΟ παραμένει η συγκυβέρνηση, με προοπτική την ανάκαμψη και άνοδο του κόμματος, με το σκεπτικό ότι μία μερίδα του κέντρου τείνει να ακολουθεί την εξουσία. Φυσικά και τα δυο κόμματα ενδιαφέρονται για την μείωση του ρόλου του ΑΚΕΛ και την αποδυνάμωσή του. Κατά τα άλλα, η διαφορά θέσεων των δυο κομμάτων, αναφορικά με το Κυπριακό, τουλάχιστον όσον αφορά τις ηγεσίες, είναι κάτι παραπάνω από υπαρκτή.

Θα πρέπει ακόμα να προβληματίσει η πολύ οριακή πλειοψηφία με την οποία εκλέγηκε ο κ. Κληρίδης και τα συνακόλουθα ερωτήματα. Τί αντιπροσωπεύει το 17% του εκλογικού σώματος, που πέραν της δύναμης του ΑΚΕΛ - ΑΔΗΣΟΚ ψήφισε τον κ. Βασιλείου; Με εξαίρεση μεγάλο μέρος του ποσοστού της ΕΔΕΚ που θα "παλινοστήσει", σε ποιο ιδεολογικό-πολιτικό πλαίσιο θα μπορούσε να καταταχτεί αυτό το ποσοστό ή μήπως θα μπορούσε να υπάρξει αυθύπαρκτα; Με την στάση που πήραν οι ηγεσίες ΔΗΚΟ- ΕΔΕΚ στις εκλογές, είναι δυνατόν να επιχειρηματολογήσει κάποιος με σιγουριά, ότι αυτό το ποσοστό θα μπορούσε μετα τις εκλογές να εκπροσωπείται από αυτά τα κόμματα και ότι θα μπορούσαν να το ανακτήσουν; Είναι μήπως το 50-50 των εκλογών, ένας συσχετισμός που θα σηματοδοτήσει τις μελλοντικές εκλογικές αναμετρήσεις στην Κύπρο, με βάση όχι πιά τους κομματικούς συσχετισμούς, αλλά το Αριστερά - Δεξιά, όχι πιά με τον γνωστό παραδοσιακό τρόπο που αποδίδοντο μέχρι πρόσφατα αυτοί οι όροι, αλλά πιά πολύ με διάκριση το φιλελεύθερος/προοδευτικός, σε αντιδιαστολή με το συντηρητικός/εθνικιστής;

Παρόλα αυτά τα ερωτηματικά, όσον αφορά το Κυπριακό, επαναλαμβάνεται ότι τό πιά πιθανό είναι ότι θα ακολουθήσει ο κ. Κληρίδης την πολιτική Βασιλείου, με κάποιες χαρακτηριστικές για τον ίδιο "ευέλικτες κινήσεις", για να διατηρηθεί απο την μιά μεριά η συνεργασία, και για να εξουδετερώνονται ταυτόχρονα οι οποιεσδήποτε φυγόκεντρες δυνάμεις των απορριπτικών/εθνικιστών, μέσα στο ΔΗΣΥ. Η συνεργασία θα πρέπει να διατηρηθεί, τουλάχιστο ως τις βουλευτικές εκλογές για να εξυπηρετηθούν οι σκοποί που αναφέρονται πιά πάνω.

Είναι πιθανόν να προσπαθήσει ο κ. Κληρίδης, να δικαιολογήσει τις ενέργειές του, με το πρόσχημα ότι "εδώ που έφερε τα πράγματα ο κ. Βασιλείου, θα είναι εθνικά επιζήμιο να τραβήξουμε πίσω". Στο βαθμό που οι προσπάθειές και οι θέσεις του δεν θα εξυπακούουν παλινδρόμηση, θα έχει την ανοχή, αν όχι την υποστήριξη, των ΑΚΕΛ και ΑΔΗΣΟΚ. Η ΕΔΕΚ αναμένεται να διατηρήσει τις "απορριπτικές" και αυτόνομες της τοποθετήσεις, σε χαμηλότερους τόνους αν θα υπάρξει κάποιο είδος "ντετάντ" με το ΑΚΕΛ ή σε ψηλούς τόνους αν θελήσουν να φλερτάρουν με τους ομόλογους τους του ΔΗΚΟ. Το ΔΗΚΟ, εφόσον όπως ήδη αναφέρθηκε, ο σκοπός για τον οποίον προχώρησε στην συνεργασία είναι βασικά ΔΗΚΟκεντρικός, με απότερο στόχο το κομματικό συμφέρον, θα πρέπει λογικά να ρίξει τους τόνους της αντίδρασής του, στις ενδεχόμενα μη επιθυμητές γι' αυτό ενέργειες και τοποθετήσεις του κ. Κληρίδη.

Ξεκινώντας με τη θέση ότι ο κ. Κληρίδης έχει καλές προθέσεις, θα μπορούσε να επιχειρηματολογήσει κανείς ότι, όσον αφορά το Κυπριακό η μή εκλογή Βασιλείου θα μπορούσε να έχει και τα θετικά της στοιχεία. Και τούτο με την έννοια ότι αν εκλεγόταν ο κ. Βασιλείου και μετεκλογικά ο ΔΗΣΥ ακολουθούσε μιά άγνη αντιπολίτευση (με τις συνθήκες που άρχισαν να διαμορφώνονται αυτό θα ήταν πιθανό) όπως και το ΔΗΚΟ, τότε ίσως η πρόοδος που σημειώθηκε στο Κυπριακό, όχι μόνον να είχε ανασχεθεί αλλά ανάλογα με τον βαθμό των εθνικιστικών τόνων και αντιδράσεων, οι εξελίξεις να ήταν αρνητικές και ζημιογόνες.

Εν πάση περιπτώσει, θα πρέπει να δοθεί στον κ. Κληρίδη πίστωση χρόνου.

Ωστόσο οι αλλαγές απο τις εκλογές δεν θα περιοριστούν μόνο εδώ αλλά θα διαπεράσουν και την εσωτερική διακυβέρνηση.

Σε προοπτική ο κ. Κληρίδης χρειάζεται το ΑΚΕΛ σύμμαχό του στο Κυπριακό, εξ ού και οποιεσδήποτε ενέργειες εναντίον του, θα γίνονται με το γάντι. Φυσικά θά πρέπει ταυτόχρονα να ικανοποιεί και ένα απαιτητικό ΔΗΚΟ, όπως και την εθνικιστική μερίδα του ΔΗΣΥ, που θα επιζητούν αντιπαράθεση με το ΑΚΕΛ. Και οι δύο πλευρές είχαν δείξει τά δόντια τους την εβδομάδα που ακολούθησε τις εκλογές και το μέλλον μόνο θα δείξει πόσο έτοιμοι είναι ή αν τελικά θα αφεθούν να τα χρησιμοποιήσουν.

Η ικανοποίηση του ΔΗΚΟ για την συνδρομή του στην εκλογική νίκη του κ. Κληρίδη, θα γίνει βασικά με την μέθοδο των παροχών που αρχίζουν απο την συγκυβέρνηση και συμμετοχή στους ημικρατικούς, τις σχολικές εφορείες κλπ. και εξικονούνται σε χάρες προς τους προσκείμενους στο ΔΗΚΟ. Κρίσιμο σημείο στην όλη υπόθεση της συνεργασίας θα είναι οι επόμενες βουλευτικές εκλογές. Ο βαθμός που θα απορροφηθεί ενδεχόμενα το ΔΗΚΟ απο το ΔΗΣΥ και τα ποσοστά που θα πάρει το ΔΗΚΟ, θα κρίνουν το μέλλον της συνεργασίας. Παρά την αίσθηση της συγκυβέρνησης που αναδίδει, όπως θα εξελιχθούν τα πράγματα το ΔΗΚΟ είναι πιθανόν στο τέλος να συρρικνωθεί και δεν είναι απίθανον, ηγετικά του στελέχη να προσχωρήσουν στο ΔΗΣΥ. Σε τελευταία ανάλυση, στο βαθμό που η συμπόρευση με το ΔΗΣΥ θα το αφήσει αλώβητο, θα κριθεί και η μελλοντική του πορεία.

Στην προσπάθεια του να πετύχει τις απαραίτητες ισορροπίες ο κ. Κληρίδης θα πρέπει να ικανοποιήσει και την εθνικιστική μερίδα του ΔΗΣΥ. Λογικά θα πρέπει να αναμένεται έξαρση της ελληνολογίας και τους εθνικισμού, που αν περάσουν στο εξωτερικό θα μπορούσαν να βλάψουν την κρατική οντότητα της χώρας. Θα "δικαιωθούν" ή "αποκατασταθούν" οι πραξικοπηματίες και θα ασκηθούν πιέσεις για αποσιώπηση απο την πρόσφατη ιστορία της Κύπρου κάποιων αρνητικών για τους δεδομένων. Το σοβαρότερο, θα υπάρξουν πιέσεις για ευθυγράμμιση με τα λεγόμενα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη, σε βάρος του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της χώρας. Με τα πιά πάνω καθώς και άλλα , στο βαθμό που θα τα δεχτεί, ο κ. Κληρίδης θα επιδιώκει εκτόνωση των εθνικιστών, για να έχει και ο ίδιος πιά ελεύθερο χέρι για χειρισμό του Κυπριακού.

Παραχωρήσεις μέσα στο ίδιο πνεύμα - τουλάχιστον στο πολύ άμεσο μέλλον είναι δυνατόν να κάμει ο κ. Κληρίδης και προς την μεριά του Αρχιεπισκόπου. Κάποια δείγματα γραφής έχουμε ήδη με τους χειρισμούς που έγιναν στο θέμα του Υπουργού Παιδείας. Η Εκκλησία θα απαιτήσει και βραχυπρόθεσμα θα της παραχωρηθεί κάποιος ρόλος στα πολιτικά πράγματα. Η ανάμιξη της, θα μπορούσε να είναι διακριτική, κάτι όχι και τόσο πιθανό με τον τρόπο που συμπεριφέρεται κατά κανόνα ο Αρχιεπίσκοπος. Ομως, με τις καθαρά αρνητικές τοποθετήσεις του Αρχιεπισκόπου και την ανελαστικότητα και το εξωπραγματισμό που τον διακατέχει, σε κάποιο σημείο η ρήξη θα είναι αναπόφευκτη, αποδεσμεύοντας έτσι τον κ. Κληρίδη, και αφήνοντάς τον όσον αφορά το Κυπριακό, να ακολουθήσει μιά συνετή και ρεαλιστική πολιτική.

Η συνεργασία ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ δεν θα είναι χωρίς προβλήματα, αφού στόχος του ΔΗΚΟ θα είναι στις επόμενες βουλευτικές εκλογές να αυξήσει την δυναμή του και ταυτόχρονα να μὴν αφήσει το μεγαλύτερο, πιά συγκροτημένο και με πολύ ψηλαφίσιμες θέσεις εταίρο του, να του αποσπάσει ψηφοφόρους. Ήδη από την εμβρυακή της κατάσταση η συνεργασία, παρουσιάζει κάποια προβλήματα όσον αφορά την εξεύρεση προσώπων κοινής αποδοχής. Βεβαίως η ευρεία συμμετοχή στα Συμβούλια των Ημικρατικών και σε κάποιο βαθμό στην Δημόσια Υπηρεσία (η ΕΔΥ δεν ελέγχεται για την ώρα απο την συνεργασία) θα απαμβλύνει τα προβλήματα. Κάποια κρούσματα σε βάρος της αριστεράς θα υπάρξουν, είναι όμως η γνώμη μας ότι η προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού θα αποτρέψει τελικά την πόλωση.

Όσο για την ΕΔΕΚ, λογικά θα πρέπει πρίν πλησιάσουν οι επόμενες βουλευτικές εκλογές να "επανατοποθετηθεί" και να επιδιώξει αναπροσαρμογή στις βασικές της πλατφόρμες, ώστε να ανακοπεί η κάποια καθίζηση που φαίνεται να έχει υποστεί. Το γεγονός ότι οι συνθήκες όπως τείνουν να διαμορφωθούν δεν προσφέρονται για σύμπλευση, δίνουν στην ΕΔΕΚ την ευκαιρία και τον χρόνο για εκείνες τις διεργασίες, που θα επιτρέψουν στο κόμμα να εμφανιστεί στις επόμενες εκλογές με νέο πρόσωπο.

Όσο για τους Φιλελεύθερους, είναι η εκτίμησή μας ότι έχουν ήδη υποστεί σημαντική συρρίκνωση και η επιβίωσή τους που ούτως ή άλλως είναι αμφίβολη, θα εξαρτηθεί από το αν θα μπουόν ή όχι στο Εθνικό Συμβούλιο και την διάθεση του κ. Κληρίδη να τους επιτρέψει να έχουν παρουσία στα Συμβούλια των Ημικρατικών.

Στο βαθμό που ο κ. Κληρίδης θα εξαναγκαστεί να ενδώσει στις διάφορες πιέσεις και να θυσιάσει τον πραγματισμό και την θέα της Ευρώπης, ο εθνικισμός, που σε ορισμένες περιπτώσεις θα αγγίζει τα όρια του σωβινισμού, θα παρουσιάσει έξαρση. Θα εκδηλώνεται όχι μόνο στους τόπους εργασίας αλλά και στον τύπο, το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και το πιο ανησυχητικό, στα σχολεία και ανάμεσα στη νεολαία.

Η υπόθεση της επαναπροσέγγισης θα υποστεί πλήγμα. Μιά μεγάλη μερίδα στα συγκυβερνώντα κόμματα, όχι μόνο δεν πιστεύει σ' αυτή αλλά και την αντιμάχεται και είναι πολύ πιθανόν, στο βαθμό που δεν θα μπορέσουν να την συντηρήσουν το ΑΚΕΛ και το ΑΔΗΣΟΚ, να καταλήξει σε απλή κενολογία. Το τίμημα για κάτι τέτοιο θά είναι η αποθάρρυνση των προοδευτικών τουρκοκυπριακών κομμάτων, που έβλεπαν με ελπίδα κάποια στροφή και απομάκρυνση από τον εθνικισμό, στη δεξιά της διακυβέρνησης Βασιλείου.

Το θέμα της ενότητας μάλλον θα υποφέρει. Παρόλες τις καλές προθέσεις του κ. Κληρίδη, είναι δύσκολο να εκφράσει κανείς την αισιοδοξία ότι οι ικανοποίηση των επί μέρους τάσεων και απαιτήσεων καθώς και οι συνεπακόλουθοι συμβιβασμοί, δεν θα είναι σε βάρος της ενότητας.

Αν και νωρίς για συμπεράσματα, οι ισορροπίες που θα επιδιώξει να διατηρήσει ο κ. Κληρίδης, δεν μπορούν παρά να δημιουργούν κάποιες ανησυχίες ή να εμβάλλουν σε σκεπτικισμό, όσον αφορά την δυνατότητα σύντομης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού, τον Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Κύπρου και γενικά την εικόνα που θα προβάλλουμε σαν χώρα στον εξωτερικό. Οι προθέσεις του κ. Κληρίδη δεν αμφισβητούνται. Εκείνο που δεν είναι σίγουρο είναι πόσο θα μπορέσει να τα καταφέρει, μέσα από ένα κυκεώνα συγκρουομένων τάσεων και ένα κόσμο διψασμένο για εξουσία, που έχει μάλιστα μια όχι δικαιολογημένη αλλά ενυπάρχουσα αίσθηση παραγνώρισης από τα κοινά. Ακόμα πώς θα καταφέρει να χαλιναγωγήσει ένα υποβόσκοντα εθνικισμό, ο οποίος όχι μόνο τη λύση του πολιτικού μας προβλήματος μπορεί να επιβραδύνει, αλλά ακόμα να αποπροσανατολίσει από την Ευρώπη και να παροχετεύσει σ' ένα αμάλγαμα καταστρεπτικού εθνικισμού και άγονου επαρχιωτισμού.

Ωστόσο, παρά τα ενδεχόμενα ή επερχόμενα προβλήματα και τις δυσκολίες, ευχόμαστε στον κ. Κληρίδη να πετύχει. Ποιό θα είναι το αποτέλεσμα, θα το δείξει ο χρόνος.

ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

4.3.1993